

Міністерство розвитку
громад та територій України

ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОСІБНИК
З БУДІВНИЦТВА

Проектний офіс
Мінрегіону

Зміст

Загальні вимоги до зовнішнього оформлення.....	03
Енергомодернізація та теплозбереження.....	09
Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти.....	16
Безпека у використанні.....	24
Набір приміщень у ЗДО (вимоги та приклади оформлення).....	27
Благоустрій території ЗДО.....	43

Матеріали, наведені в посібнику
(за винятком нормативно-правових актів),
мають інформаційний характер.

Київ – 2021

Загальні вимоги до зовнішнього оформлення

Загальні вимоги до зовнішнього оформлення

ЗДО, смт Авангард, Одеська обл.

ЗДО, м. Миколаїв (проект ОДА)

Фасад

Фасад закладу дошкільної освіти має відрізнятися від інших будівель навколо. Важливо, аби по зовнішньому вигляду одразу було зрозуміло, що це дошкільний заклад, а не житловий будинок чи адміністративна будівля.

Загальні вимоги до зовнішнього оформлення

ЗДО, смт Іларіонове, Дніпропетровська обл.

ЗДО, м. Миколаїв (проект ОДА)

Силует будівлі

Силует будівлі створює перше враження, а тому повинен бути гармонійним та виразним. Якщо відбувається реконструкція чи капітальний ремонт будівлі, то основні засоби – це різноманітні скатні покрівлі та фронтони, зміна парпетів тощо.

Загальні вимоги до зовнішнього оформлення

ЗДО № 201, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл. (проект ОДА)

ЗДО, с. Борщовичі, Львівська обл.

Композиція будівлі

Композиція будівлі – це засіб виразності, що гармонізує та впорядковує елементи будівлі. Композиція – це, для прикладу, виділення окремих блоків будівлі формою чи кольором. Основний засіб композиції – це членування. Тобто коли встановлюємо особливості різних частини будівлі та визначення співвідношення між ними.

Загальні вимоги до зовнішнього оформлення

ЗДО №117 «Юний моряк», м. Маріуполь, Донецька обл.

ЗДО, смт Гришківці, Житомирська обл. (проект ОДА)

Колористика фасадів

Кольори фасаду створюють емоції від сприйняття будівлі. Тому вони повинні бути підбрані правильно з гармонійним поєднанням відтінків. В оздобленні допустиме поєднання різних матеріалів та кольорів.

Загальні вимоги до зовнішнього оформлення

ЗДО, м. Березне, Рівненська обл.

ЗДО, смт Гришківці, Житомирська обл. (проект ОДА)

Деталювання фасадів

- Це стосується виділення входів та вікон та використання декоративних елементів, які привертають увагу.
- Головний вхід – найважливіший елемент в дизайні будівлі ЗДО. Він має бути помітний здалеку та виділений на фоні всієї будівлі, безбар'єрний та освітлений, без високих пандусів та цоколів.
- Решта входів та виходів будівлі не мають сильно виділятися та привертати увагу (якщо тільки проектом не передбачено підйомник або ліфт по інклюзії).

Енергомодернізація та теплозбереження

Енергомодернізація та теплозбереження

НВК, с. Пісочин, Харківська обл.

Для підвищення енергоефективності будівлі дошкільного закладу освіти необхідно здійснити ряд інженерно-технічних заходів:

- підвищити термічний опір огорожувальних конструкцій будівель;
- модернізувати внутрішні та зовнішні мережі систем тепло- та водопостачання;
- модернізувати системи вентиляції;
- вести облік та регулювати споживання енергоресурсів і води;
- модернізувати системи освітлення.

Енергомодернізація та теплозбереження

ЗДО, м. Лохвиця, Полтавська обл.

Утеплення зовнішніх стін

- Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією та опорядженням штукатуркою (метод скріпленої теплоізоляції).
- Конструкції з вентилятованими повітряними прошарками та опорядженням індустріальними елементами (метод вентиляваного фасаду).

Енергомодернізація та теплозбереження

ЗДО, смт. Теплик, Вінницька обл.

Вимоги до утеплення фундаменту

- Зовнішні стінові конструкції, що контактують з ґрунтом, у будинках без підвалу необхідно теплоізулювати на глибину 0,5 м нижче поверхні ґрунту, у будинках із підвалом – на глибину 1 м нижче поверхні ґрунту.
- Наявність цокольної планки для захисту утеплювача на фасаді будівлі.
- Дотримання технологій кріплення мінераловатних плит до фасаду.
- Обов'язкове утеплення скосів будівлі.

Енергомодернізація та теплозбереження

ЗДО, с. Давидківці, Хмельницька обл.

Система ІТП

Вимоги до систем тепло- та водопостачання:

- встановлення Індивідуального теплового пункту (ІТП);
- промивка опалювальної системи або заміна трубопроводів та радіаторів;
- балансування систем опалення;
- встановлення термостатичних вентилів;
- утеплення внутрішніх трубопроводів;
- встановлення кліматичних панелей.

Енергомодернізація та теплозбереження

Вентиляційний рекуператор

Система вентиляції

Модернізація системи вентиляції

- Для досягнення необхідного рівня енергоефективності у будівлях освітніх закладів найчастіше передбачають припливно-витяжну систему вентиляції з механічним спонуканням з рекуперацією тепла.
- Вентиляційний рекуператор – це пристрій для вентиляції приміщення, завдання якого замінити відпрацьоване повітря свіжим, при максимальному збереженні бажаної температури, як для холодної пори року, так і під час спеки.

Енергомодернізація та теплозбереження

ЗДО, с. Оліївка, Житомирська обл. (проект ОДА)

Модернізація системи освітлення

Необхідно передбачити:

- попереднє визначення стану наявної електричної мережі системи освітлення сходів і місць загального користування;
- демонтаж старої електричної мережі системи освітлення (у разі необхідності) та інсталяцію нової електричної мережі;
- оцінку відповідності наявних світильників і системи освітлення вимогам ДБН В.2.5-28:2018. У разі потреби ці системи треба замінити або реконструювати.

Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти

Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти

ЗДО, с. Марківка, Івано-Франківська обл.

ЗДО, смт Нововасилівка, Запорізька обл. (проект ОДА)

Інклюзія

ВХОДИ ТА ВИХОДИ

- При новому будівництві слід застосовувати принципи універсального дизайну. Всі входи та виходи будівлі, в тому числі евакуаційні мають бути передбачені в рівень землі без влаштування ґанку.
- Якщо висота ґанку перевищує 0,15 м від рівня вимощення або тротуару, необхідно встановити пандуси.
- Основний та допоміжні входи до будівлі, а також евакуаційні виходи з будівлі назовні слід обладнати пандусом з уклоном не більше ніж 1:12 або 8%.
- Вхідна площадка при вході, а також пандус, сходи, підймальні пристрої для маломобільних груп населення мають бути захищені від опадів.
- Ширина в просвіті вхідних дверей має бути не менше ніж 1,2 м. Висота порогів не має перевищувати 0,02 м.

Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти

ЗДО, м. Підгородне, Дніпропетровська обл.

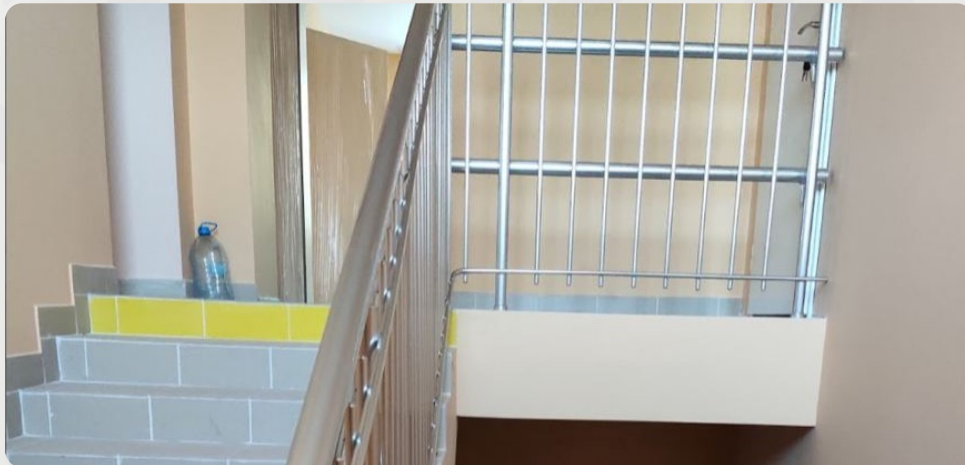
ЗДО, с. Ніжинське, Чернігівська обл.

Інклюзія

двері

- Ширина дверних і відкритих прорізів у стіні, а також виходів з приміщення на сходову клітку має бути не менше ніж 0,9 м. Ширину прорізів у стіні для вільного проїзду крісла колісного рекомендується приймати не менше ніж 1,2 м.
- Слід застосовувати двері на завісах однієї дії з фіксаторами у положеннях «відчинено» і «зачинено».
- Форма, розташування та покриття дверних ручок мають бути зручними для охоплення рукою (керування однією рукою).
- Прозорі двері повинні бути протиударні та з контрастним маркуванням.

Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти

ЗДО, с. Вільне, Дніпропетровська обл.

ЗДО, смт Романкове, Дніпропетровська обл.

Інклюзія

сходи

- Сходи повинні мати безпечну конструкцію, спеціальне покриття та бути неслизькими.
- Сходи повинні мати тактильне (рельєфне) та/або візуальне (кольором) попередження на початку та в кінці сходів.
- Уздовж обох боків усіх сходів і пандусів, а також біля всіх перепадів висот більше ніж 0,45 м необхідно встановлювати огорожу з поручнями.
- Поручні пандусів слід розташовувати на висоті 0,7 м і 0,9 м, а в закладах дошкільної освіти – на висоті 0,5 м.
- Поруччя повинні мати переріз і форму відповідно до нормативних вимог та виходити за крайні сходинки вгору та вниз сходового маршу.
- На верхній або бічній поверхні поручнів бильці мають бути рельєфними та з позначенням поверхів.
- Поручні сходів мають бути суцільними з обох боків.

Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти

ЗДО, с. Бузаки, Волинська обл. (проект ОДА)

ЗДО № 295, м. Кривий Ріг (проект ОДА)

Інклюзія

пандуси

- Сходи мають бути оснащені пандусами або засобами підйому.
- Ширина пандуса повинна бути в просвіті за одnobічним рухом 1,2 м, за двобічним – 1,8 м.
- Максимальна висота одного підйому пандуса не повинна перевищувати 0,8 м. Після кожного підйому необхідно облаштувати горизонтальні площадки глибиною не менше 1,5 м.
- Для уникнення з'їзду колісного крісла з пандуса, по поздовжніх краях пандуса, що не примикають до стін, слід передбачати бортики.

Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти

ЗДО «Малятко», с. Станишівка, Житомирська обл.

Центр реабілітації дітей, м. Маріуполь

Інклюзія

ліфти та підйомні пристрої

- За необхідності дошкільні заклади обладнано ліфтами або підйомачем для маломобільних груп населення.
- Забезпечено внутрішній простір для перевезення в ліфтах осіб на колісних кріслах.
- Забезпечено збіг рівня підлоги ліфта та поверху, підлога має бути неслизькою.
- Кнопки виклику та керування ліфтом розміщено між 0,85 м та 1,1 м над рівнем підлоги та облаштовано тактильними позначками.
- Підйомачі з вертикальним або паралельним до нахилу сходів переміщенням мають відповідати нормативним вимогам.

Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти

ЗДО, смт Іларіонове, Дніпропетровська обл.

ЗДО, смт Гришківці, Житомирська обл. (проект ОДА)

Інклюзія

коридори

- Мінімальна ширина коридору при русі людей у колісних кріслах має бути не менше 1,5 м, а при зустрічному русі – 1,8 м.
- Предмети інтер'єру не повинні ускладнювати пересування маломобільних груп населення.

Безбар'єрний простір у закладах дошкільної освіти

Інклюзивно-ресурсний центр №1, м. Одеса

ЗДО, м. Очаків, Миколаївська обл. (проект ОДА)

Інклюзія

санвузли

- Для маломобільних груп населення мають бути влаштовані туалети з універсальною кабіною.
- Універсальна кабіна туалету загального користування повинна бути за розміром не менше ніж: ширина 1,65 м, а глибина 1,8 м.
- Конструкція унітазу універсальної кабіни повинна враховувати потреби людей з інвалідністю.
- По обидві сторони туалету повинні бути поручні з круговим профілем не менше 35 мм та не більше 50 мм в діаметрі. Біля раковини також мають бути поручні.
- Люди повинні мати змогу відкривати та закривати двері однією рукою.
- У кабінках туалету для маломобільних людей слід встановити кнопку екстреного виклику.

Безпека у використанні

Безпека у використанні

ЗДО, с. Вільне, Дніпропетровська обл.

ЗДО, м. Покров, Дніпропетровська обл.

Поручні та огорожі

- Висота огорожі сходів, якими користуються діти, повинна бути не менше 1,3 м, а вертикальні елементи в огорожі повинні мати просвіт не більше ніж 0,1 м, горизонтальне членування не допускається.
- Поручні для дорослих повинні розташовуватись на висоті 0,85–0,9 м, а для дітей – біля стін або на огорожі сходів – на висоті 0,5 м.
- Висота огорожі ганків, що розміщені на рівні 0,45 м і більше від землі, повинна бути не менше 0,9 м.
- На застлених дверях з обох боків повинні передбачатися захисні ґрати висотою не менше 1,2 м.
- **ВСТАНОВЛЮВАТИ ҐРАТИ НА ВІКНАХ У ПРИМІЩЕННЯХ, ДЕ ПЕРЕБУВАЮТЬ ДІТИ, ЗАБОРОНЕНО!**

Безпека у використанні

Безпека в закладах дошкільної освіти

- У закладі дошкільної освіти необхідно постійно здійснювати технічний контроль за станом території та приміщень (стіни, стеля, вікна, двері, меблі, інженерні мережі, обладнання та оснащення ігрових і спортивних майданчиків, тіньових навісів тощо).
- У кожній групі дитячого садка, у танцювальному і спортивному залах, в басейні та інших приміщеннях, де знаходяться діти краще встановлювати камери з вбудованим мікрофоном, аби було чути про що і як говорять з дітьми.
- У дошкільних закладах обов'язково треба встановити пожежну сигналізацію.

Набір приміщень у ЗДО (вимоги та приклади оформлення)

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, смт Овідіополь, Одеська обл.

ЗДО №99 «Зірочка», м. Мелітополь, Запорізька обл. (проект ОДА)

Приміщення

Структура будівлі закладу дошкільної освіти створюється на основі функціонально об'єднаних груп приміщень:

- групі осередки;
- приміщення для музичних, фізкультурних, навчальних занять та ігор;
- медичних приміщень;
- службово-побутових приміщень;
- харчоблоку;
- пральні.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО «Сонечко», с. Павлівка, Вінницька обл. (проект ОДА)

ЗДО, смт Іларіонове, Дніпропетровська обл.

Групові осередки

Групові осередки ясел, дитячих садків і ясел-садків повинні складатися з:

- роздягальні;
- ігрової;
- спальні;
- туалетної.

Набір приміщень у ЗДО

Вимоги до площі групових осередків

Найменування приміщення	Одиниця виміру	Ясельні групи	Садкові групи	Інклюзивні групи
Роздягальня	м ² на одне місце	1,2	0,9	1,2
Ігрова	м ² на одне місце	3,3	2,5	3,3
Спальня	м ² на одне місце	2,4	2,5	2,5
Туалетна	м ² на одне місце	1,1	1,0	1,3
Буфетна	м ² на одне місце	5,0	5,0	5,0

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, м. Миколаїв (проект ОДА)

ЗДО №60, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл. (проект ОДА)

Характеристики роздягальні

Обладнуються персональними шафами для зберігання й сушіння одягу та взуття дітей, шафами для персоналу, а також шафою для іграшок, які виносяться на майданчики.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, смт Іларіонове, Дніпропетровська обл.

ЗДО №180, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл. (проект ОДА)

Характеристики ігрових кімнат

Приміщення ігрової повинно бути придатним для внутрішнього перепланування та просторового виділення функціональних зон.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, с. Крижанівка, Одеська обл.

ЗДО, смт Березине, Одеська обл. (проект ОДА)

Основні принципи оформлення ігрових кімнат

- **Зонування.** Необхідно розділити ігрову кімнату на зони з різними типами іграшок. Це дозволить не змішувати ігрові та навчальні процеси.
- **Безпека.** В кімнаті не повинно бути небезпечних місць. Наприклад, потрібно уникати гострих кутів, встановити обмежувачі на вікна, розетки розташовані на правильній висоті, підлога – тепла та неслизька тощо.
- **Комфорт.** Потрібно забезпечити необхідний мікроклімат: температуру, вологість, освітлення, приплив свіжого повітря.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО №1, м. Запоріжжя (проект ОДА)

ЗДО, смт Овідіополь, Одеська обл.

Основні принципи оформлення ігрових кімнат

- **Різноманіття.** Іграшки повинні бути різними та яскравими. Бажано, щоб інвентар забезпечував всі види активності: рухливу (включаючи різну моторику), пізнавальну, дослідницьку, творчу та інші.
- **Доступність.** Інвентар ігрової кімнати потрібно розміщувати в межах досяжності дитини, щоб у будь-який момент вона могла самостійно ним скористатися. Іграшки повинні бути справні та відповідати віку.
- **Трансформованість і поліфункціональність.** Потрібно використовувати інвентар, який можна застосовувати в різних видах активності.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО №117 «Юний моряк», м. Маріуполь, Донецька обл.

ЗДО №5, м. Могилів-Подільський, Вінницька обл. (проект ОДА)

Характеристики спальних кімнат

- Спальні рекомендовано розміщувати спільно з ігровими кімнатами.
- Мають бути обладнані безпечними стаціонарними ліжками, що відповідають зросту та віку дитини.
- При розміщенні ліжок повинна бути дотримана мінімальна відстань до опалювальних приладів – 0,2 м.
- Оптимальна відстань між узголів'ями двох ліжок – 0,3 м, між боковими сторонами – від 0,65 м.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, с. Гатне, Київська обл. (проект ОДА)

ЗДО, м. Березне, Рівненська обл.

Характеристики туалетних кімнат

- Для старших груп у дитсадку слід передбачати відокремлені туалети для хлопчиків та дівчаток.
- У зоні туалету в кабінах повинні розміщуватися дитячі унітази розміром 0,75 м*0,8 м, а в окремій кабіні – унітаз для дорослих.
- Обов'язково повинен бути туалет для інклюзивної групи, де дотримані всі норми інклюзії.
- У зоні умивальної слід передбачити умивальники для дітей та дорослих, сушку для рушників, а в туалетах без ванн – душовий піддон.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, смт Іларіонове, Дніпропетровська область

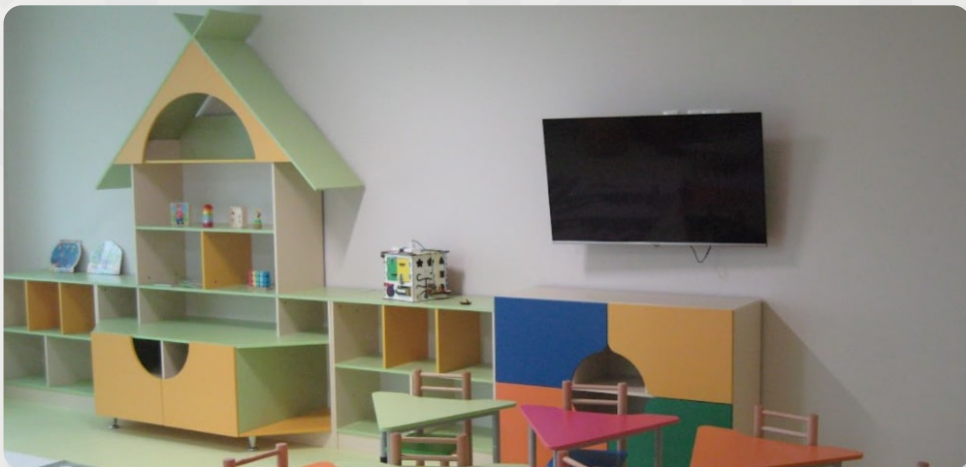

ЗДО «Сонечко», с. Павлівка, Вінницька обл. (проект ОДА)

Характеристики приміщень дозвілля

- Приміщення для музичних, фізкультурних, навчальних занять та ігор.
- Обов'язково повинні бути зали для фізкультурних та музичних занять. Залежно від кількості дітей – має бути дві окремі зали або одна універсальна.
- Площа зали для музичних занять приймається 3,7 м² на одне місце в садовій групі, зали для фізкультурних занять та універсальної зали – 5 м².

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, м. Київ

ЗДО «Ромашка», с. Северинівка, Вінницька обл. (проект ОДА)

Загальні вимоги до меблів

- Обладнання основних приміщень закладу дошкільної освіти повинно відповідати зросту та віку дітей. Меблі повинні бути світлих тонів, матові, переважно без блиску.
- Відсутність гострих кутів.
- Відсутність виступаючих деталей та кріплень.
- Надійна й міцна фіксація елементів конструкцій.
- Застосування безпечних для здоров'я, гіпоалергенних лаків без специфічних запахів.
- Ретельна обробка дерев'яних деталей та конструкцій.
- Компактність та багатофункціональність.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО «Колосок», Харківська обл. (проект ОДА)

ЗДО, м. Ірпінь, Київська обл.

Характеристики харчоблоку

- Із харчоблоків потрібно передбачити окремий вихід назовні.
- Не допускається встановлення підйомачів, вентиляційних та охолоджувальних камер суміжно або над/під ігровими та спальнями.
- Підлога має бути з керамічної плитки та з неслизьким покриттям.
- Стіни кухні, мийної, заготівельного цеху, охолоджувальних камер, душової, туалету необхідно облицьовувати глазурованою плиткою на висоту не менше ніж 1,8 м.

Характеристики харчоблоку

Найменування приміщення	Площа приміщень харчоблоку, м ² , при кількості місць у садочку			
	до 40	від 40 до 120	від 120 до 200	від 200 до 300
Кухня з роздавальною	18	24	28	34
Мийна кухонного посуду	5	6	8	10
Заготівельний цех	8	10	12	16
Охолоджувальні камери	—	—	7	9
Комора сухих продуктів	8	8	8	10
Комора овочів	4	6	8	10
Завантажувальна	8	10	12	14
Кімната персоналу	6	9-12	16	12
Їдальня персоналу	—	—	—	10
Душова	На одну сітку			
Туалет персоналу	Один унітаз та один умивальник			

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, м. Березне, Рівненська область

Характеристики медичних приміщень

У ЗДО передбачаються такі медичні приміщення:

- медична кімната;
- процедурний та фізіотерапевтичний кабінет;
- ізолятор.

Набір приміщень у ЗДО

ЗДО, смт Іларіонове, Дніпропетровська область

Проект кабінету логопеду в ЗДО

Характеристики службово-побутових приміщень

У закладах дошкільної освіти треба передбачити:

- кабінет керівника;
- кімната завгоспа;
- методичний кабінет;
- психологічний кабінет;
- господарська комора;
- туалети для персоналу;
- хол-вестибюль.

Благоустрій території ЗДО

Благоустрій території ЗДО

ЗДО, с. Крупа, Волинська область

ЗДО, с. Олівка, Житомирська обл. (проект ОДА)

Характеристики

- Озеленення ділянок закладів дошкільної освіти повинно становити не менше ніж 20 м² на одне місце.
- Територія ЗДО повинна мати огороження висотою не менше ніж 1,6 м. А також створюється захисна смуга із дерев, чагарників і газонів завширшки не менше ніж 3 м.
- Для озеленення території дошкільних навчальних закладів забороняється використовувати дерева, кущі, рослини з колючками.
- Територія повинна бути освітлена відповідно до чинних норм (не менше 10 лк на рівні землі в темну пору доби).

Благоустрій території ЗДО

ЗДО, с. Карапчів, Чернівецька обл. (проект ОДА)

ЗДО, с. Крупа, Волинська область

Функціональні зони

На території дитячого садочка повинні передбачатися такі функціональні зони:

- групових майданчиків;
- спортивно-ігрова;
- юних натуралістів;
- господарська.

Благоустрій території ЗДО

ЗДО «Сонечко», с. Павлівка, Вінницька обл. (проект ОДА)

ЗДО, м. Козаровичі, Київська область

Зона групових майданчиків

- Для дітей ясельного віку до трьох років майданчик повинен бути розміром із розрахунку $8,0 \text{ м}^2$ на одне місце, а для дітей віком від 3 до 6 років – не менше ніж $7,5 \text{ м}^2$ на місце.
- Обов'язково повинні бути тінюві навіси розміром не менше ніж 40 м^2 кожен.
- Пісочниці на групових майданчиках повинні бути огорожені бортиками. Потрібно передбачити можливість закривати пісочниці на ніч.

Благоустрій території ЗДО

ЗДО, с. Зимна Вода, Львівська обл.

ЗДО, м. Бердичів, Житомирська обл. (проект ОДА)

Спортивно-ігрова зона

- Майданчик треба проектувати площею із розрахунку $13,5 \text{ м}^2$ на одну дитину в групі.
- Повинно бути передбачено місце для гімнастичних снарядів, бігова доріжка (більша ніж 30 м) та лужок для активностей.

Благоустрій території ЗДО

ЗДО, смт Іларіонове, Дніпропетровська область

ЗДО, м. Миколаїв (проект ОДА)

«Зелена зона»

- Загальна площа на місце у садових групах — $0,75 \text{ м}^2$.
- Допускається обладнання зоокуточка, площа якого має бути не менше ніж 30 м^2 .

Використані матеріали:

ДБН В.2.2-4:2018 Будинки та споруди.
Заклади дошкільної освіти

ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність
будівель і споруд

ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій
територій

ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека
об'єктів будівництва. Загальні вимоги

САНІТАРНИЙ РЕГЛАМЕНТ для
дошкільних навчальних закладів
від 14 квітня 2016 року

Фото та візуалізація майбутніх
проєктів, які реалізуються в межах
Програми «Велике будівництво»

Проектна команда:

Антонюк Софія
Ворона Ярина
Лукашук Олексій
Нікітенко Катерина
Павлова Олена
Помян Ян
Турянський Ярослав

